

**Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МОДЕЛЮВАННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА**

повна назва навчальної дисципліни

Для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр
молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору 2017

галузі знань

24 Сфера обслуговування
шифр і назва галузі знань

спеціальності

242 Туризм
шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Туризм
назва освітньої програми / спеціалізації

академічна група

ЗТР-17
шифр академічної групи

статус дисципліни

Обов'язкова
обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2021 рік

Розробник:

Яковчук Олександр Володимирович,
кандидат географічних наук,
доцент кафедри туристичного та готельного
бізнесу.
прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

Гарант освітньої програми Яковчук Олександр Володимирович,
кандидат географічних наук,
доцент кафедри туристичного та готельного
бізнесу.
прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
кафедри туристичного та готельного бізнесу
назва кафедри

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 17.05.2021 р. № 7

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Моделювання фінансово-господарської діяльності підприємства» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 242 «Туризм» галузі знань 24 «Сфера обслуговування».

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх бакалаврів комплексу знань і вмінь щодо бізнес-планування та управління фінансово-господарськими процесами на підприємствах туристичного бізнесу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фінансово-економічні аспекти діяльності сучасних туристичних підприємств.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях з таких навчальних дисциплін циклу бакалаврату, як: «Організація туризму», «Економіка туризму», «Менеджмент», «Маркетинг», «Туроперейтинг» і є основою для виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 12. Здатність працювати в команді та автономно.

фахових компетентностей:

ФК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

ФК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 4. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

ФК 6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК 7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

ФК 8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

ФК 10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ФК 11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

ФК 12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

ФК 13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

ФК 14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

ФК 15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

ФК 16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПРН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПРН 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПРН 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПРН 8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПРН 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПРН 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПРН 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПРН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПРН 17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПРН 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПРН 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

ПРН 22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Туристичний оперейтинг

1.1. Туроператор як суб'єкт туристичного ринку: Основи туроператорської діяльності. Функції туроператора. Класифікація туроператорів. Фактори туристичного оперейтингу: зовнішні, внутрішні. Профіль роботи туристичного оператора:

1.2. Проектування туристичного продукту: Сутність і призначення тур-проектування. Сегментування туристичного ринку. Конкурентна боротьба туроператора. Визначення фокус-групи споживачів туристичних послуг. Позиціонування турів і туроператорів:

1.3. Планування туристичного продукту: Сутність тур-планування. Ідентифікація постачальників туристичних послуг. Специфіка тур-планування туроператора. Типова хронологія тур-планування ініціативного туроператора. Договірний процес у тур-плануванні.

1.4. Просування туристичного продукту: Сутність «просування турпродукту». Рекламні інструменти в туроперейтингу. Нерекламні засоби стимулювання споживачів. Стратегії туроператора на туристичному ринку. Стратегії управління життєвим циклом турпродукту.

1.5. Ціноутворення туристичного продукту: Класифікація витрат туристичного оператора. Собівартість туристичного продукту. Аналіз інших витрат туристичного оператора. Методологія ціноутворення турпродукту. Франчайзинг у туроперейтингу.

Тема 2. Управління бізнес-процесами в туризмі

2.1. Теоретико-методологічні засади управління бізнес-процесами туристичних підприємств: Особливості управління та моделювання бізнес-процесів туристичних підприємств

2.2. Бізнес-процеси туристичних підприємств: сутність та класифікація. Оцінювання ефективності бізнес-процесів туристичних підприємств. Праксеологічні аспекти управління бізнес-процесами туристичних підприємств

2.3. Реінжиніринг бізнес-процесів туристичних підприємств. Науково-теоретичний базис реінжинірингу. Практичний інструментарій застосування реінжинірингу бізнес-процесів туристичними підприємствами. Імплементация реінжинірингу бізнес-процесів у туристичних підприємствах.

2.4. Управління бізнес-процесами туристичних підприємств на основі глобальних інтернет-технологій. Методичні підходи до оцінювання ефективності інтернет-технологій в управлінні бізнес-процесами.

2.5. Аналіз інтернет-технологій в системі управління туристичним підприємством. Формування інструментарію застосування інтернет-технологій в управлінні бізнес-процесами туристичних підприємств.

Тема 3. Моделювання бізнес-процесів на підприємстві

3.1. Business Process Management Notation.

3.2. Bizagi Process Modeler.

3.3. ARIS Express.

3.4. IBM WebSphere Business Modeler.

3.5. Fox Manager Бизнес Процессы.

Тема 4. Стратегія функціонування туристичного підприємства

4.1. Менеджмент туристичного підприємства: Організаційно-правова форма підприємства. Досвід роботи на туристичному ринку. Корпоративна підрядність. Регіон діяльності. Розташування офісу. Кількість працівників. Заробітна платня персоналу.

4.2. Маркетинг туристичного підприємства: принципи конкуренції. Маркетингові стратегії: генеральна, конкурентна, корпоративна, ціноутворювальна. Сегментація ринку. Категорія споживачів. Напрями діяльності. Профіль діяльності. Інструменти просування турів: реклама, стимулювання попиту, PR.

4.3. Взаємодія туристичного підприємства з постачальниками послуг: Схема взаємодії з готельною індустрією. Схема взаємодії з транспортною індустрією: повітряний транспорт, автомобільний транспорт, залізничний транспорт, водний транспорт.

4.4. Агентська мережа туристичного оператора: Співпраця з агентами: Схема агентської мережі. Стратегія роботи з агентами.

4.5. Фінанси туристичного підприємства: Інвестиційна політика. Фонд гарантування. Статутний фонд. Стратегія ціноутворення турпродукту. Форма калькуляції собівартості тур-проекування і тур-планування

Тема 5. Організаційна структура туристичного підприємства

5.1. Адміністрація підприємства: Директор. Виконавчий директор. Офіс-менеджер

5.2. Проектний відділ: Менеджер внутрішнього туризму. Менеджер міжнародного туризму. Менеджер по роботі з агентами. Менеджер по роботі з готельною індустрією. Менеджер по роботі з транспортною індустрією.

5.3. Економіко-правовий відділ: Бухгалтер. Юрист. Економіст з бізнес-планування. Економіст з фінансово-аналітичних питань

5.4. Бюро подорожей та екскурсій: Екскурсоводи. Гіди. Перекладачі.

5.5. Сервісний відділ: Водії. Клін-менеджери ...

Тема 6. Моделювання управління туристичним продуктом

6.1. Визначення структури собівартості туристичного продукту (у різних цінових категоріях) на різних етапах життєвого циклу.

6.2. Визначення динаміки ціноутворення туристичного продукту на різних етапах раннього бронювання для різної кількості туристів на умовах дисконту.

6.3. Оцінка рівня туристської мотивації при купівлі туристичного продукту за різними видами і групами туристських потреб.

6.4. Оцінка об'єму споживчого попиту і туристичної активності населення. Врахування маркетингової ефективності.

6.5. Прогнозування потенційного об'єму продажу туристичного продукту та отримання чистого прибутку враховуючи кон'юнктуру ринку туристичних послуг міста Харків.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття							54	
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів							126	
	Усього годин							180	
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття					6	6		
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття					6	6		
	Лабораторні заняття							24	
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів					168	168	156	
	Усього годин					180	180	180	
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

4.2. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Назви тем	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Всього	180/6				54	126							180/6				24	156						
Тема 1. Туристичний оперейтинг	28				8	20											4	20						
Тема 2. Управління бізнес-процесами в туризмі	28				8	20											4	20						
Тема 3. Моделювання бізнес-процесів на підприємстві	28				8	20											4	20						
Тема 4. Стратегія функціонування туристичного підприємства	32				10	22											4	32						
Тема 5. Організаційна структура туристичного підприємства	32				10	22											4	32						
Тема 6. Моделювання управління туристичним продуктом	32				10	22											4	32						

Навчальний матеріал буде доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту в 2021-2022 навчальному році

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

№	Форма роботи	Теми
1	Самостійне вивчення теоретичних тем	1.5, 1.6; 2.5, 2.6; 3.5, 3.6;
2	Опрацювання тестових завдань	всі теми
3	Виконання завдань практичного змісту	4: 5: 6;
4	Робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел при підготовці до практичних занять та виконанні індивідуальних завдань	4: 5: 6;
5	Опрацювання інтернет-ресурсів за певною тематикою	Всі теми
6	Самостійне вирішення практичних завдань, виконання робіт аналітичного спрямування; вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру	4: 5: 6;

Навчальні матеріали для організації самостійної роботи будуть доступні в 2021-2022 навчальному році для інших розділів.

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми оцінювання та схема розподілу балів:

Осінь 2021/2022 н. р.

	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1	Поточний контроль	60	60
1.1	Тема 1		
	Тестування на Порталі	5	5
1.2	Тема 2		
	Тестування на Порталі	5	5
1.3	Тема 3		
	Тестування на Порталі	5	5
1.4	Тема 4		
	Виконання лабораторної роботи	10	10
	Тестування на Порталі	5	5
1.5	Тема 5		
	Виконання лабораторної роботи	10	10
	Тестування на Порталі	5	5
1.6	Тема 6		
	Виконання лабораторної роботи	10	10
	Тестування на Порталі	5	5
2	Підсумковий семестровий контроль (письмова екзаменаційна робота)	40	
2.1	Комплексне тестування за усіма темами навчальної дисципліни	20	20
2.2	Дати розгорнуту письмову відповідь на одне з питань теоретичного модулю	10	10
2.3	Дати розгорнуту письмову відповідь на одне з питань практичного модулю	10	10
3	Оцінка з дисципліни	100	

Оцінювання результатів навчання студентів по кожному розділу навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основні джерела інформації

1. Економіка туризму: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, С. В. Білоус, Н. Л. Мандюк. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 554 с..
2. Організація туризму : навч. посіб. / Л. М. Алексеєнко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. Я. Брича ; Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. - 447 с.
3. Мельниченко С.В. Управління бізнес-процесами в туризмі : монографія / С.В. Мельниченко, К.А. Шеєнкова. – К. : Київ. нац. торг.екон. ун-т, 2015. – 264 с.
4. Скопень М. М. Інформаційні системи і технології в готельноресторанному та туристичному бізнесі: підручник / [М. М. Скопень, М. К. Сукач, О. П. Будя, О. І. Артеменко, Л. А. Хрущ]. – К. : Видавництво Ліра-К, 2017. – 764 с.

8.2. Додаткові джерела інформації

5. Великочий В. С., Дутчак О. І., Шикеринець В. В. Міжнародний туризм. Навчальний посібник / В. С. Великочий, О. І. Дутчак. – Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М., 2015. – 254 с.
6. Туризмологія : навчально-методичний посібник / Г. П. Скляр,
7. Білецька, І. М. Розвиток підприємств туризму на інноваційних засадах: теорія, методологія, практика : монографія / І. М. Білецька. – Львів : Растр-7, 2018. – 308 с.
8. Герасименко, В. Г. Інноваційний потенціал підприємств туризму та готельного господарства : монографія / В. Г. Герасименко, К. А. Галасюк ; Одес. нац. екон. ун-т. – Одеса : ОНЕУ, 2017. – 278 с.